

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 533/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť B. B., zastúpeného advokátom JUDr. Richardom Kovalčíkom, Rázusova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 8/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. B., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2014 doručená sťažnosť B. B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti

v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 8/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je navrhovateľom v konaní o zaplatenie 564 300 € s príslušenstvom, kde za odporcu je označená „*Slovenská republika zastúpená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR*“. Napadnuté konanie začalo v roku 2012 a sťažovateľ uvádza, že okresný súd odročil ústne pojednávanie na neurčito. Od toho času sa neuskutočnilo pojednávanie a do podania tejto sťažnosti nebol určený ďalší termín pojednávania v napadnutom konaní. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ tvrdí, že uplynul viac ako rok, počas ktorého bol okresný súd nečinný, a preto je sťažovateľ toho názoru, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prieťahom.

K využitiu účinných prostriedkov nápravy sťažovateľ uvádza, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konkrétne podľa veci „*Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický proti Slovenskej republike ESLP, odmietol prax ústavného súdu podmieňujúcej podanie ústavnej sťažnosti na prieťahy v konaní predchádzajúcou sťažnosťou predsedovi súdu*“, preto tento prostriedok nevyužil.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol vo veci nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd štandardne (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, III. ÚS 401/2008) považuje za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sťažnosť na postup súdu podanú podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) podanú predsedovi príslušného súdu. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o súdoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli

spôsobené priet'ahy v konaní. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.

Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať predsedovi príslušného súdu s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, III. ÚS 401/2008). Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je teda jedným z atribútov prípustnosti s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

S'ťažovateľ tvrdil a argumentoval, že nevyčerpal účinný právny prostriedok poskytnutý príslušnými ustanoveniami zákona o súdoch na ochranu jeho označených práv s poukazom na už citované rozhodnutia ESLP.

Zároveň ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade s'ťažovateľa neboli v s'ťažnosti iné dôvody hodné osobitného zreteľa tvrdené, ani preukázané, ktoré by mohli viesť k odpusteniu požiadavky na využitie účinného prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na existenciu procesnej prekážky pre meritórne rozhodovanie o tom, či v sťažovateľom označenom konaní okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu neprípustnosti ako predčasne podanú.

Ústavný súd k argumentácii sťažovateľa, že nie je potrebné využiť „sťažnosť predsedovi súdu“, s odvolaním sa na citované rozhodnutia ESLP uvádza, že okolnosti prípadov v uvedených veciach, v ktorých ESLP konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, sú rozdielne, najmä čo sa týka celkovej dĺžky konaní a štádia, v ktorom ústavný súd odmietol sťažnosti sťažovateľov z dôvodu nevyužitia, respektíve formálneho využitia účinného prostriedku nápravy pri porušovaní ich označených práv, pretože v posudzovanom prípade sťažovateľa ide o dvojročné konanie, pričom sťažovateľ poukazuje na konkrétny úsek konania (ojedinelý prietah v trvaní viac ako rok). Za daných okolností preto nemožno tvrdiť, že sťažnosť adresovaná predsedovi okresného súdu by nemohla byť účinným prostriedkom nápravy v posudzovanom prípade, tak ako to paušálne a generalizujúco tvrdí sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Ústavný súd pripomína, že každý prípad skúma individuálne, podobne, ako aj ESLP, preto závery v konkrétnych uvádzaných prípadoch nemožno bez ďalšieho aplikovať automaticky.

Nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že aj v prípade akceptácie sťažovateľových názorov o nadbytočnosti, respektíve zbytočnosti využitia sťažnosti predsedovi príslušného súdu, by bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, a to s poukazom na judikatúru ESLP, podľa ktorej je primeraná dĺžka rozhodovania súdu na jednom stupni podľa okolností prípadu dva až tri roky, a takisto s poukazom na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej „nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (IV. ÚS 203/03), pričom jednorazový prietah v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných prietahov v konaní. Aj s poukazom na uvedené je ústavný súd preto toho názoru, že v posudzovanom prípade sťažnosť

na postup súdu adresovaná predsedovi okresného súdu by spĺňala kritérium účinného prostriedku nápravy, preto jeho nevyužitie posúdil ako prekážku a sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2014